Štev. 69. V Trstu, v nedeljo 5. marca 1916. Letnik XLI.

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinost". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave Štev. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 24.—
Za pol leta . . . . . „ 12.—
za tri mesece . . . . . „ 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto . . . . . „ 5.20
za pol leta . . . . . „ 2.60

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti" se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . mm po 10 vin. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov . . . . . mm po 20 vin. Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 20.— vsaka nadaljna vrsta . . . . . „ 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnine in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnohranilnični račun št. 841.652

Pregled najnovejših dogodkov.

Zapadno bojišče. — Boji pri Ypernu začasno prenehali. V Šampanji se nadaljujejo živahni topovski boji. V Argonih francoski napad ponesrečil. Pri Verdunu Francozi po močni topovski pripravi naskočili vas Douaumont in sosednjo nemško črto, a so bili odbiti ob velikih izgubah. Dosedaj uplenjenih 115 topov in 161 strojnih pušk. Pri Ober-Septu Francozi zaman poizkušali zopet osvojiti izgubljeno postojanko.

Ruska bojišča. — Pri Alzevičih Rusi vrženi iz njihove postojanke. Poizkus sovražnika, da bi prekoračil reko Ikvo, preprečen.

Italijansko bojišče. — Nobenih posebnih dogodkov.

Balkanska fronta. — Plen pri Draču znaša 34 italijanskih topov in 11.400 pušk.

Turška bojišča. — Nobenih poročil o kaki važni izpremembi. Rusi pred Trapecuntom ob Črnem morju.

Razno. — Napetost med Ameriko in Nemčijo.

Nemško uradno poročilo.

BERLIN, 4. (Kor.) Veliki glavni stan, 4. marca 1916.

Zapadno bojišče. — **Boji jugovzhodno Yperna so provizorično prenehali. Postojanka, ki smo jo imeli pred 14. februarjem, je trdno v naših rokah. Bastija je ostala v posesti sovražnika. Živahni topovski boj v Šampanji se je nadaljeval tudi včeraj. V Argonih se je izjalovil slabejši napad sovražnika. Na obeh straneh Moze so Francozi poostrili svoje topovsko delovanje in napadli po znatnem ojačenju ognja vas Douaumont in našo sosednjo črto. Bili so deloma v bojih iz bližine odbiti ob velikih izgubah in so zgubili vrh tega zopet nad tisoč neranjenih ujetnikov. Po dosedanjih očiščevalnih delih na bojiščih se je zvišal plen iz bitk od 22. februarja dalje za 37 topov in 75 strojnih pušk na 115 topov in 161 strojnih pušk. Pri Ober-Septu, severozapadno Pfirta je sovražnik zaman poizkušal zopet osvojiti dne 13. februarja zgubljeno postojanko. Njegov prvi sunek je prispel deloma v naše jarke, a je bil sovražnik s protinapadi takoj zopet pregnan iz njih. Zgubivši mnogo mrtvih in ranjenih kakor tudi nad 80 ujetnikov, se je zamogel umakniti sovražnik na njegovo postojanko.**

Vzhodno bojišče. — **V nekem manjšem boju so bili oRusi pregnani iz njihove postojanke severovzhodno Baranovičev, pri Alzevičih.**

Balkansko bojišče. — **Položaj je neizpremenjen.**

Vrhovno armadno vodstvo.

Bitka pri Verdunu.

PARIZ, 3. (Kor.) V današnjih razmotrivanjih francoskega časopisja o položaju se pojavlja pri večini kritikov nekaka skrb. Nezadovoljen z dosedanjimi protiodredbami piše n. pr. Pichon v »Petit Journalu«: Obžalovanja vredno je, da se pri pripravljanju in izvrševanju naše ofenzive nismo znali uravnati ravnotako, kakor Nemci. O tem bo treba še govoriti. Polkovnik Rousset smatra v »Petit Parisienu« kljub ogromnim naporom, ki jih ni mogoče prekositi, napad za morebiten. Tudi Rousset podčrtuje potrebo razpolaganja s strahovito artiljerijo z municijo in pravi, da bomo imeli tega dovolj šele tedaj, ko bomo imeli preobilico. Zato moramo neumorno in neprestano delati, da bomo dosegli preobilico.

Naše uradno poročilo.

DUNAJ, 4. (Kor.) Uradno se objavlja: 4. marca 1916, opoldne.

Rusko bojišče. — **V ozemlju Dubna so Rusi včeraj zjutraj poizkušali dospeti na levi breg Ikve. Bili so odbiti. — Po sovražnem časopisju neprestano se povračajoče poročilo o neki veliki in srečno napredujoči ruski ofenzivi ob Dnjestru in pri Černovicah je samoobsebi umljivo popolnoma neresnično. Naša fronta se tamkaj že pol leta ni izpremenila.**

Italijansko bojišče. — **Nobenih posebnih dogodkov.**

Jugovzhodno bojišče. — **Neizpremenjeno mirno. Kakor je sedaj dognano, je bilo pri Draču uplenjenih 34 italijanskih topov in 11.400 pušk.**

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

Poročilo Cadorne.

DUNAJ, 3. (Kor.) Iz vojnega poročevalskega stana se javlja: Poročilo Cadorne 1. marca.

Naši oddelki so po premaganju velikih terenskih težkoč in neugodnih vremenskih razmer razširile in si zasigurale postojanko zapadno grmade Marmolate. V oddelku Krna so drzne do sovražnih črt na Mrzlem Vrhu dospele patrulje vrgle ročne granate v iste in povzročile s tem alarm. Posebno intenzivno topovsko delovanje v goriškem oddelku. Sovražnik je obstreljeval nekatere kraje, a ni povzročil nobenih žrtev glede ljudi in le neznatno materijalno škodo. Naša artiljerija je obstreljevala sovražna nastanišča, korakajoče čete, opazovalce itd. z vidnim dobrim uspehom.

Italijanska zbornica.

ZUERICH, 4. (Kor.) Začetkom včerajšnje seje italijanske zbornice je prečital podpredsednik Alessio brzojavko francoskega zborniškega predsednika Deschanela, ki se zahvaljuje za pozdrav italijanske zbornice povodom otvoritvene seje francoske zbornice, izreka občudovanje za italijansko armado in izraža prepričanje, da boste obe deželi skupno izvojevali zmago kulture in svobode. Alessio je med odobravanjem obnovil pozdrav francoski zbornici in armadi. Nato je minister za vnanje zadeve Sonnino naznanil smrt kraljice - vdove Elizabete rumunske in pristavil, da je izrazil rumunski vladi sožalje. Minister se je spominjal pesniškega pomena in karitativnega delovanja pokojnice. Potem ko je izpregovorilo par govornikov k proračunu naučnega ministrstva, je socijalist Turati predlagal, da naj se takoj razpravlja o proračunu ministrstva za vnanje zadeve, da se zadovolji splošni potrebi, da se dobe od vlade pojasnila glede vojnega položaja. Nasprotno je predlagal reformistični poslanec Berenini pospešeno razpravljanje o vseh vprašanjih, tičočih se notranje - političnih vprašanj.

Izpred Soluna.

MILAN, 4. (Kor.) Agenzia Stefani poroča iz Soluna: Da preprečijo eventualne sovražne napade iz Bitolja, so zasedli zavezniki mostove pri Soroviču in Vodeni.

S turških bojišč.

CARIGRAD, 3. (Kor.) Iz glavnega stana se ... Z raznih bojišč ni dospelo nobeno poročilo, ki bi javljalo o kaki važni izpremembi položaja.

Rusi pred Trapecuntom.

BERLIN, 3. (Cenz.) Reuterjev urad poroča iz Petrograda: Ruska armada se bliža, sledeč umikajoči se turški armadi, pristanišču Trapecuntu ob Črnem morju.

CARIGRAD, 3. (Cenz.) Turško armadno vodstvo računa s skorajšnjim oblegan jem Trapecunta po Rusih. Pristanišče je bilo postavljeno v obrambno stanje in preskrbljeno s številnimi svežimi četami in številno artiljerijo. Pred mestom se nahajate tudi dve obrambni napravi, tako da bi potisnjenje Turkov nazaj še ne pomenilo opustitev obrambe Trapecunta.

GRADEC, 4. (Cenz.) »Grazer Tagblatt« poroča iz Frankfurta: »Frankfurter Zeitung« objavlja sledeče poročilo iz Petrograda: Glasom poročil ruskih listov je Trapecunt obkoljen s suhega in z morja. V Črnem morju križari rusko brodovje, ne da bi naletelo na sovražne ladje. Rusi razpolagajo z velikim številom podvodnikov.

ZUERICH, 3. (Cenz.) Švicarska brzojavna agencija poroča: Ruski rušilci torpedovk so bombardirali včeraj mesto Trapecunt. V ameriškem konzulatu je bila ubita ena oseba. Materijalna škoda v Trapecuntu je minimalna.

Amerika — Nemčija — Anglija.

BERLIN, 3. (Kor.) Wolffov urad poroča: Po včerajšnji po Reuterjevem uradu objavljeni izjavi obstoja angleško naziranje o zadržanju oboroženih trgovskih ladij v tem, da te ladje ne smejo streljati na podvodnike ali kake druge vojne ladje, razven v samoobrambo. Nemški zaključek iz listin, najdenih na uplenjenih ladjah, da imajo trgovske ladje ukaz, da otvorijo ofenzivo, je napačen. Ta izjava je premotljiva. Nemška vlada je na angleških ladjah najdena navodila pridejala svoji spomenici v fotografičnih posnetkih, tako da si lahko vsakdo sam ustvari svojo sodbo. Iz nemškega materijala je jasno razviden pravi značaj dozdevno le za obrambne naprave oboroženih angleških ladij. Artiljeristična vsebina navodil in vojaški značaj topovskega moštva dokazujeta, da ne gre za poprej običajno oboroženje mirovnih trgovskih ladij, ampak za uvrščanje angleške trgovske mornarice v boju proti nemški vojni mornarici. Vrh tega pravijo navodila izrecno, da naj otvoritev ognja na nemške podvodnike ne bo odvisna od kakega nameravanega sovražnega nastopa kakega podvodnika. Ta ofenzivna navodila nikakor ne postanejo defenzivna s tem, da se označujejo v napisu kot defenzivna. Iz raznih slučajev neprovociranih napadov, kakor so sestavljeni v prilogi IV nemške spomenice, je dovolj jasno razvidno, da angleške trgovske ladje jako dobro umevajo smisel podeljenih jim navodil.

WASHINGTON, 2. (Kor.) Izšla je izjava z merodajne strani, ki odločno zavrača napade senatorja Gore v senatu. Izjava pravi, da je neki demokratični voditelj pri konferenci v Beli hiši vprašal Wilsona, kake bi bile morebitne posledice ameriškega nastopa proti Nemčiji. Wilson je odgovoril, da bi to skrajšalo vojno. Zanika pa se, da je Wilson izrekel željo, da naj se Združene države udeleže vojne, da jo skrajšajo. Državni tajnik je namignil, da Unija ne more sprejeti nemškega naziranja, da ima podvodnik vsled pomanjkljive zgradbe pravico do večjega ozira pri napadanju kakor kak drugi razred vojnih ladij. V državnem oddelku se poroča, da je v Berlinu razširjena vest, da je $^3/_4$ kongresa proti Wilsonu.

WASHINGTON, 2. (Kor.) Pozno v noč so se vlada in senatorji na konferenci z republikanci sporazumeli v smislu, da pride od senatorja Gore predlagana resolucija jutri na razgovor in da se ne bo dopustilo, da bi bil postavljen na njeno mesto kak drug predlog.

WASHINGTON, 3. (Kor.) Senat je sprejel predlog, da naj se posvetovanje resolucije Gore odgodi na nedoločen čas in sicer z 68 proti 14 glasovom.

WASHINGTON, 3. (Kor.) Z istim glasovanjem, s katerim je bilo razpravljanje o resoluciji senatorja Gore odgodeno na nedoločen čas, so bile rešene vse resolucije, ki zahtevajo mirovno taktiko napram Nemčiji. Galerija senata je bila gosto zasedena. Dogodili so se prizori, kakršnih ni bilo več po vojni napovedi Španski. Prijatelji predsednika Wilsona upajo, da bo reprezentančna zbornica jutri najbrže sledila vzgledu senata in podpirala predsednika v njegovi politiki. Splošno se domneva, da resolucije, kakor ona senatorja Gore, nimajo nobenih šans več, da bi prodrle.

HAAG, 4. (Kor.) Po poročilih tukajšnjih listov poročajo »Times« iz Washingtona: Zadnjih 24 ur za poizkuse, da bi se pridobilo kongres za podpiranje politike Wilsona, ni bilo ravno ugodnih. Opozicija pa je vsekakor manj plod simpatij za Nemčijo, kakor želje, da se ohrani mir za vsako ceno.

Iz Švice.

BERN, 3. (Kor.) V nevtralitetni komisiji narodnega sveta je podal zvezni predsednik Hoffmann imenom zveznega sveta sledečo izjavo: Zvezni svet je vedno zahteval zase in izvrševal popolno neomejeno vodstvo političnili zadev dežele. Razlagal si je posebno člen 204 vojaške organizacije vedno v smislu, da ima v slučaju, ako mu podeljuje ta določba pravico, da izda generalu kak ukaz glede kakega končnega namena, ki ga je doseči z mobilizacijo čet, tudi pravico, da določi politični pravec, po katerem se morata ravnati armada in njeno poveljstvo. General samoposebi ima v vojaškem oziru popolnoma samostojno in neodvisno stališče, kakor je označena z vojaško organizacijo. Kot nepremakljiv politični pravec v naši deželi je označil zvezni predsednik absolutno nevtralnost v svojih instrukcijah v soglasju s sklepi švicarskih svetov in izjavi, izročeni velesilam. Zvezni svet in general sta vedno soglašala v naziranju glede predstoječe opisane omejitve civilne in vojaške oblasti in v uvaževanju obveznosti, ki nastanejo iz nevtralnosti za politično in vojaško vodstvo.

Angleška spodnja zbornica.

LONDON, 2. (Kor.) Snowden je vprašal, ali je vlada pred sklenitvijo pogodbe, da ne smejo zavezniki skleniti nobenega separatnega miru, dognala pri vseh zaveznikih, kake cilje imajo v vojni in kake garancije, teritorijalne koncesije in trgovinske koristi pričakujejo. Municijski minister Lloyd George je odgovoril, da ni umestno poročati o izmenjavanju misli med zavezniki, ker so se zavezali, da ne bodo sklenili nobenega separatnega miru. Snowden je vprašal nato: Ni-li dejstvo, da je bila sklenjena tajna pogodba z Italijo, ki je zasigurala Italiji kot ceno za vstop v vojno velike proge avstrijskega ozemlja? Govornik je rekel na to, da tajna pogodba ne bi ostala tajna, ako bi se odgovarjalo na vprašanje.

O potopitvi »Provence«.

PARIZ, 3. (Kor.) »Journal« poroča: Zadnja poročila o potopitvi »Provence« pravijo, da je imela s posadko vred na krovu 1800 mož in da je bilo rešenih 870 mož, dočim se jih je 930 potopilo. Upa se, da se bo to število še zmanjšalo, ker so par rešenih sprejele na krov še nekatere druge ladje.

Zaplenjene nemške ladje v portugalskih kolonijskih pristaniščih.

LONDON, 3. (Kor.) Lloyd poroča iz Bombay, da je bila na vseh nemških parnikih v zalivu Murmagao razobešena portugalska zastava in internirani Nemci v Panjimu (polotok Goa).

Napad letala na parnik.

KRISTIJANIJA, 3. (Kor.) »Nordens Tidende« poroča: Parnik »Modeni« je bil na poti iz Kristijanije v Anglijo napaden od nekega letalca, ki je vrgel več bomb, ne da bi poškodoval ladjo. (Prip. Wolffovega urada: Kakor smo izvedeli s pristojne strani, je obmetalo neko nemško letalo z bombami le dve, nepobitno kot angleška rezervoarna parnika spoznani ladji.)

Potopljene ladje.

HAAG, 3. (Kor.) Pošta parnika »Mecklenburg«, o kateri se je najprej govorilo, da jo je bilo mogoče rešiti, je po pristojnih poročilih, zgubljena.

LONDON, 3. (Kor.) Uradno poročilo admiralitete pravi, da je bil angleški iskalec min »Primola«, ki je bil na patruljni vožnji, dne 1. marca v vzhodnem Sredozemskem morju torpediran in potopljen. Posadka je bila; razven 3 mož, rešena in prepeljana v Port Said.

RIM, 3. (Kor.) Agenzia Stefani poroča iz Aten: Angleški parnik »Trievelan« je prispel v Pirej s celo posadko in štirimi potniki italijanskega parnika »Giava«, ki je bil med Kreto in Aleksandrijo potopljen od nekega avstrijskega podvodnika. Ponesrečence je sprejela ladja »Trievelan« na odprtem morju.

Nova sumljiva ladja v Rokavskem prelivu.

BERN, 3. (Kor.) »Petit Journal« poroča iz Boulogne, da se je pojavila v Canale le Manchu neka sumljiva ladja, ki zna biti kak drugi »Möve«. Ladja je plula z veliko naglico proti zapadu. Ukrenjene so bile razne previdnostne odredbe. Angleške in francoske ladje da so dobile povelje, da naj uničijo to ladjo.

Stürgkh v avdijenci.

DUNAJ, 4. (Kor.) Cesar je sprejel danes dopoldne ministrskega predsednika grofa Stürgkha v daljši avdijenci.

Odlikovanje Buriana, Körberja, Krobatina in Stürgkha.

DUNAJ, 4. (Kor.) Cesar je podelil ministru za vnanje zadeve baronu Burianu, skupnemu finančnemu ministru dr. Körberju, vojnemu ministru baronu Krobatinu in ministrskemu predsedniku grofu Stürgkhu zaslužno zvezdo Rdečega križa z vojno dekoracijo.

Odlikovanje grofa Tisze.

BUDIMPEŠTA, 4. (Kor.) Uradni list objavlja Najvišje lastnoročno pismo ministrskemu predsedniku grofu Tiszi, s katerim se podeljuje istemu zaslužna zvezda Rdečega križa z vojno dekoracijo.

Velika bitka na zapadni fronti.

Velika bitka pri Verdunu, ki vzbuja že dva tedna napeto pozornost in zanimanje cele Evrope, je stopila, kakor kažejo vsa znamenja in kakor je posneti po raznih poročilih, v drugi štadij. Francosko-angleško armadno vodsvo je uvidelo veliko resnost položaja pred Verdunom, kjer se Nemci vedno bolj približujejo trdnjavskemu pasu in zaukazalo zato protiakcije, ki naj bi razbremenile francosko armado pri Verdunu in mogoče tudi paralizirale eventualni poraz Francozov, ki bi obstojal v padcu tega mogočnega francoskega oboroženega taborišča. Tako so prešli Angleži pri Ypernu, Francozi pa v Šampanji v napad z močnejšimi silami. Angleški sunek je prispel do bivše nemške črte, a je bil takoj zopet s protinapadom repariran v toliko, da se je moral sovražnik zopet umakniti v najsprednjšo postojanko, za katere posest se vrše sedaj novi boji. V Šampanji so Francozi po močni topovski pripravi izvršili naskok severno in severovzhodno Suippe. O izidu tega boja še niso došla nobena poročila. Vzhodno odtod, v Argonih, med Ville-sur-Tourbe in Varennes je bil istotako izvršen en francoski sunek proti fronti pri La Chalade, ki pa se je takoj ponesrečil.

Proti francoski fronti na vzhodu se vrše močna premikanja čet. Iz ustavitve prometa na osrednjih železniških črtah je mogoče sklepati, da so na potu proti Verdunu tudi sveže angleške sile. Med tem pa se je posrečilo našemu nemškemu zavezniku, da je zopet zavzel važno vas Douaumont, ki jo je moral spočetka takoj po osvojitvi zopet izpraznili. S tem se je tamkajšnja nemška fronta nekoliko razširila in so zamogle zasesti nemške prednje čete ugodnejše postojanke. Pomen tega najnovejšega, po izredno krvavih bojih izvojevanega uspeha, je treba premotrivati s stališča, da imajo Francozi pri Verdunu na razpolago zelo močne obrambne čete, kar so pokazali posebno z zadnjimi skrajno srditimi protinapadi. Taktika čakanja, trenotne defenzive, v katero so prešli Nemci za par dni v očigled protisunkom sovražnika, se je izkazala kot edino pravilna. Tudi visoko število ujetnikov in topovski plen pričata jasno o silni srditosti boja na obeh straneh.

Po poročilih iz Pariza vlada tamkaj, posebno pa v vojnem ministrstvu, velika nervoznost. Francoski ministrski svet je v permanenci in med Parizom in Londonom se vrši neprestano konferenciranje in posvetovanje. V Parizu pričakujejo vsak trenutek prihoda zastopnikov angleškega generalnega štaba, nakar se bo na skupnem vojnem svetu sklepalo o potrebnih odredbah proti strahovitemu napadu Nemcev. Na vseh železnicah vlada mrzličen promet. Čete, municija itd. se prevažajo v ogromni množini na fronto. V mestu samem je sicer mirno, vendar pa v vseh javnih lokalih ni slišati drugega, kakor samo o bitki pri Verdunu, od katere pričakuje prebivalstvo instinktivno odločitev svetovne vojne.

V italijanskih listih prevladuje slejkoprej pesimistično razpoloženje. »Secolo« n. pr. piše: Vojaški položaj pri Verdunu je še negotov in predno bi se prezgodaj veselili, je treba počakati, da se razjasni dvomljivo obličje vojnega Boga. Ne bodimo torej preveč optimistični. »Corriere della Sera« se omejuje danes z mnenjem, da skušajo Nemci z močnimi artiljerijskimi napadi preprečiti francoske napade in tako olajšati lastnim četam prehod na levi breg reke Moze. Na vsak način se pripravljajo Nemci, da napadejo Verdun koncentrično in da ga popolnoma obkolijo. Tudi angleški listi kažejo sedaj v nasprotju s prejšnjimi dnevi nekako vznemirjenje. Tako piše »Daily Mail«: »Nemški naval pri Verdunu je treba zasledovati na vsak način z resnejšo spoštljivostjo, ker je to morda najvažnejši vojni dogodek od bitke ob Marni. V Angliji smo stikali po raznih vzrokih, ki naj bi bili povod nemškega napada in prihajali z vsemi mogočimi teorijami. Tako se je zlasti pisalo, da hočejo Nemci paralizirati ruski uspeh pri Erzerumu, a to je nesmisel. Erzerum pomeni sicer velik in dobrodošel uspeh, toda Nemčija ni niti oddaleč tako oslabljena, kakor bi mislili.

Cemu bi skušali torej prikrivati dejstvo? Resnica je pač enostavna, da so poizkusili napad na Verdun, ker so upali, da ga osvoje.«

Že včeraj smo namignili, da je skoraj gotovo, da pomeni verdunska bitka nekak pričetek vsesplošnih vojnih operacij na francoskem bojišču. To je razvidno sedaj popolnoma jasno tudi iz zadnjega nemškega uradnega poročila o napadih Angležev in Francozov pri Ypernu in v Šampanji, o katerih govorimo uvodoma. Enako prepričanje izraža tudi »Temps«, ki priobčuje nekako noto tiskovnega urada francoskega vojnega ministra Gallienija, ki odločno pobija na podlagi neuradnih poročil nastalo naziranje, da zamore trajati premor, ki je nastal pri Verdunu, več dni, da celo več tednov. Gallienijeva nota svari pred nevarnimi iluzijami in pravi: »Celokupni položaj na zapadni fronti ostane resen; neumno bi bilo domnevati, da bi se velikopotezno zapričeti nemški napad zadovoljil samo z ozemljem pri Verdunu.«

Naj omenimo še končno, da se pripisuje sedanji veliki borbi na francoski fronti tudi velik političen pomen, morda odločilen vpliv na bodoče odnošaje med Bolgarsko na eni in Grško in Rumunsko na drugi strani. Bolgarski ministrski predsednik Radoslavov je namreč te dni izjavil berlinskemu korespondentu »Lokalanzeigerja« na vprašanje, ali se je morda v zadnjem času kaj izpremenilo v razmerju Bolgarske do Grške in Rumunije, sledeče: »Položaj ni niti najmanj drugačen kakor že mnoge tedne, toda položaj se bo pač kmalu izpremenil in sicer ne nebistveno, ako bo nemški napad pri Verdunu dobro napredoval in prispel do zaželjenega rezultata. Od tega je odvisno sedaj pač tudi vse za razmerje Rumunije in Grške napram nam in našim zvestim zaveznikom.« Z žarečimi očmi je sporočil Radoslavov, da je ravnokar zopet dobil poročila, iz katerih je razvidno, da se razvijajo pri Verdunu operacije za Nemce kar najugodneje.

Simptomatični pojav.

V Osjeku, v središču Slavonije, izhaja madjarski list »Szlavoniai Magyar Ujsag«. Že to je simptomatičen pojav.

Ta list je objavil ciklus člankov, ki niso nič drugega nego vrsta pamletov

Marsikaj v tem članku se je seveda v sedanjih časih pokazalo kot neveljavno, vendar zadobiva članek ob sedanjih naporih Anglije za ohranitev svojega svetovnega gospodstva živo aktualnost. Ker pa je članek zelo obširen, moremo mi posneti le glavne momente.

Članek označa Anglijo kot sovražnico Evrope. Nje umetnost je, da ne vzdržuje svojega gospodstva po lastnih čednostih in z lastno modrostjo, marveč po grehih in neumnostih drugih. Označa vlogo, ki jo je igrala tedaj Francija kot podajačica Anglije, za blazno in vlogo, ki naj bi jo igrala tedaj Francija, ste prevzeli sedaj centralni vlasti.

Anglija zanaša — je pisal Napoleon — šibo božjo vojne na vse konce sveta in je na svojem otoku nedosežna. V svoji posesti ima najvažneje kraje sveta. Vse je potegnila na-se in hoče še več. V trenotku ko kaže zmagovita Francija toliko zmernosti v pomirjenje prestrašenih držav, jih straši Anglija s svojim despotizmom. Francija skuša vzpostaviti stare vezi evropske družbe, Anglija pa jih skuša s svojimi intrigami in svojo močjo uničevati. V ilustracijo kaže članek posebno na brezobzirno in žaljivo postopanje Anglije z Dansko potem s Holandsko in Švedsko. Zavezniki Anglije so vsikdar postajali njene žrtve. Vsikdar jim je odkazovala najnevarneja mesta v bojih. Anglija preliva vedno kri narodov, ki jej pomagajo.

Evropa ne sme izgubljati časa. Združiti se morajo, da rešijo ostanke svoje trgovine in svoje pomorske neodvisnosti. Nerazumljiv je nesrečni entuzijazem, ki včasih zavaja narode Angliji na korist. Te dežele naj bi že vendar enkrat ne presojali po spisih nje apologistov (braniteljev), marveč po aktih nje diplomacije.

Gospodstvo nad morji so le sanje blaznega ponosa. Morje spada vsem in zadošča vsem. Morje bodi le cesta vez, ki naj spaja različne dele sveta. To so načela naravnega prava. A kaj so ta proti samovlastnosti sile?! Večanje te uzurpatorične sile, ki postopa s kralji in knezi Evrope kakor s svojimi penzijonisti, treba enkrat postaviti meje.

Od Karla V. sem so obdolževali Avstrijo in Francijo, da stremite po univerzalni monarhiji. Ta projekt, ki se jima očita, je enostavno neizvedljiv. Vsi narodi kopnega imajo svoje meje, ki jih ne smejo prekoračiti brez nevarnosti. Ker, če bi hoteli to, ki le sebe slabili. Tako zmage kakor porazi bi jih potlačili. Vzajemne koristi silijo vlasti na kopnem, naj se po sporih zopet spravijo, Anglija pa ne čuti te potrebe. Obogatuje se z izgubami drugih. Blaginjo svoje trgovine gradi na uničenju tuje trgovine. Nje korist je sovražnica koristi človeškega rodu. Vse dokazuje državam Evrope, da je le Anglija njih resnični sovražnik.

Včasih se dela tudi kakor da je izčrpljena, da bi se je ne bali. Ali tudi napram temu treba previdnosti. Anglija žrtvuje tudi svojo čast in slavo, da se le bogati. Nikdar pa ne smemo pozabiti, da ima v vzhodni Indiji neizčrpne pomožne vire. Podpore, ki jih dobiva iz tega neizmernega bogastva, so ogromne. Najstareji spomeniki zgodovine pričajo, da so bili vsi narodi, ki so po vrsti gospodovali nad Indijo, najbogateji na svetu. Ta dežela je torej, ki brani ponos in luksus tirana morja. Treba ga torej prej ali slej zadeti v središču njegovih bogastev in njegove resnične moči! Ta namen se more doseči le tako, da Egipt vsem evropskim narodom odpre pot za trgovino! Proti temu so naperjene vse spekulacije angleškega ministrstva. Zato si išče Anglija v Egiptu novega plena. Ako se jej posreči, da se utrdi v Kairu in na sueški morski ožini — tako je pisal Napoleon l. 1801 — potem na predgorju »Dobre nade«, potem ne bo imelo nje objestno tiranstvo nobenih mej več. Trgovina in morja bi postala njeni sužnji za vse čase! Evropa je torej interesirana na tem, da Francozi ostanejo v Egiptu, da bodo vsi narodi deležni bogastev, ki jih hoče posedovati Anglija sama.

Toda čas, ki naj zada udarec angleški sili, je še oddaljen. Treba narodu, ki hoče sam in izključno sam prodajati, za nekoliko časa zapreti svetovna tržišča. Naj le brodijo po morju, ali sovraštvo jih mora prepoditi iz vseh pristanišč, da bo njih blago ležalo v skladiščih in bodo slednjič proklinjali svojo preobilico.

Napoleon je videl v dejstvu, da so dali angleškim bankovcem prisilen kurz, bližanje krize in omenja besed, ki jih je šestdeset let poprej izrekel veliki angleški državnik lord Bolingbroke: »Načrt, da bi postali gospodarji morja in da bi se polastili vse trgovine, je v svojem učinkovanju istotako uničevalen, kakor je načrt univerzalne monarhije na kopnem. Če bodo Angleži zlorabljali svoje moči, če bodo hoteli Franciji ugrabiti kolonije, obrne Francija svoje glavne sile na morje, omeji svoje orožje na kopnem, in ker potem ne bo več svojim sosedom sumljiva, odtegne Veliki Britaniji vse zaveznike.«

Na to je naslovil Napoleon na Angleže apel, naj se povrnejo k načelom svojih prosvitljenih državnikov in naj sklenejo z drugimi državami Evrope plovbeno pogodbo, ki osvobodi morja in ki bo slonela na medsebojnih razmerah. Francija je dala prvi zgled, sklenivši zvezo z Amerikanci. Ne sklene nobene pogodbe več, ki ne bi odgovarjala interesom vseh narodov. Ako Anglija — ponosna na svoje blagostanje — odkloni želje kopnega, bo kmalu kaznovana in kmalu bodo dnevom njene veličine sledili dnevi nje — pada.

* * *

Nad 100 let je minilo, odkar je genijalni francoski vojskovodja in državnik tako pisal. Marsikaj se ni zgodilo dosedaj, kar je on napovedoval.

Želel je in napovedoval, da izpoznanje, da je Anglija nevarna sovražnica vseh, privede prej ali slej do grupacije Evrope proti Angliji in nje pohlepnosti po svetovnem gospodstvu. Danes stoje stvari drugače. Rusija, Francija in Italija — da niti ne govorimo o malih balkanskih državah — so zaveznice Rusije, vlogo pa, ki jo je Napoleon prisojal Evropi kot imperativ njih skupnih interesov, ste prevzeli centralni vlasti, Avstro - Ogrska in Nemčija. Eno pa je ostalo, kakor je bilo začetkom 18. stoletja in kar je temu genijalnemu možu narekovalo gori ekscerpirani alarmni klic na adreso Evrope: Anglija izvaja svojo staro tradicijonalno politiko, ki gre za izključnim gospodstvom na svetovnih morjih, na polju svetovne trgovine — politiko brezmejne in brezmerne sebičnosti. Bogastva naj se stekajo izključno le v Angliji. Tudi sedanja svetovna vojna je po vzrokih, ki so bili odločilni za Angleže, da so zanetili ta svetovni požar na koncu koncev le gospodarska vojna! Pričakovanja in želje Napoleona I. se niso izpolnile, all veljavnost karakteristike, ki jo je pred več nego 100 leti podal o Angliji, o Angležih in o ciljih njihove mednarodne politike, ta je ostala do današnjih dni. Ta politika se je pač izpremenila v svoji taktiki, v svojih potih, v sredstvih ki jih porablja, v svojem bistvu, v svojih ciljih je ostala, kakršnja je bila. Ali pričakovanje Napoleona se utegne kedaj vendar uresničiti. In morda ravno posledice te vojne, grenka razočaranja, ki jih Rusija in Francija gotovo doživita v svojih nadah do — hvaležnosti Anglije, utegnejo dovesti do tega, da se Napoleonov apel vendar uresniči; in to morda poprej, nego bi sodili po današnjem položaju in današnjih razpoloženjih. Kajti ne smemo pozabiti, da so v sedanjih modernih časih pred vsem gospodarske koristi, ki določajo smeri njihove mednarodne politike.

Zavod sv. Nikolaja v Trstu.

V svojem zadnjem dopisu sem omenila, da naj se nastavlja S. Gregorčičev čevelj, ki gotovo ne ostane prazen. Pokojni dalekovidni in preroški pesnik, ljubljenec vsega naroda slovenskega, je želel Zavodu sv. Nikolaja najboljšega uspeha. Nekoč so gojenke poslale pesniku skupne čestitke. Odgovoril je jako ljubeznivo, želeč jim vse dobro. Zložil je pesem za otvoritev doma Zavoda sv. Nikolaja, katera se je deklamirala na svečanosti. Sploh je bil pesniku zavod jako pri srcu.

Zato naj bi odbor postavil blagemu pesniku najlepši spomenik z ustanovo za neveste, s Simon Gregorčičevo ustanovo, katera naj se bi splačevala na dan pesnikove smrti, 24. listopada, ali pa na dan njegovega rojstva, 15. vinotoka. Veliki naš pesnik pač zasluži, da ga tudi naše ženstvo slavi in časti, ne samo kot velikega pesnika, temveč tudi kot človekoljuba in domoljuba. Ni mi namen navajati vseh onih pesmi, katere je blagi naš gorski slavec posvetil ženi, posebno slovenski ženi, navedem naj samo ono posvečeno:

»Nevesti«.

Trepeče ti venec poročni v laseh,
In srce ti v prsih trepeče;
Krog usten rdečih igra ti nasmeh,
A solza v očeh ti trepeče.
Stotere se misli ti v duši tore,
Srce se ti krči in širi,
In čuti kot vali po njem se drve,
Ti v sladkobolestnem nemiri.
O zlata prostost, oj neskrbna mladost,
Kako te je težko pustiti!
Oj prave ljubezni nebeška sladkost,
Kdo pač se ti more vbraniti!
Na majki sedaj ti počiva oko,
Zdaj k ženinu vhaja ljubeči.
Od mamke srce se ti trže težko,
A h ljubemu sili koprneče,
Daj majki poljub, zaročencu roko,
On z desno ti v desno naj seže,
Bog srci z nebeško je zvezal vezjo,
Duhoven še roki naj zveže.
Le srčno z izvoljencem tja pred oltar,
Od tam pa na romanje skupno;
Željno se nazaj ne oziraj nikar,
No gledi naprej mi zaupno!
Pač bo zapustila te zlata prostost,
A vez te bo sladko objela;
Pač nehala bode neskrbna radost,
A začne se skrbnost vesela.
Ljubezen dolžnosti sledila ti bo,
Množila ti srečo družinsko,
In dušo zamaknjeno pila ti bo
Neskončno radost materinsko.
Ti srečna ves dom osrečavala boš,
Neutrudno po hiši in hrami,
Med sini, hčerami kraljevala boš.
Kot luna svetla med zvezdami.
Kdor sam do večera potuje skoz svet,
Izgine se zarjo večerno;
A ti ne zamreš, ne iznikne cvet tvoj,
Pomlajen bo v deci četverno.

Samo že ta pesem zasluži, da se njenemu ustvaritelju postavi trajni spomenik. More li kdo lepše opevati srčna čutstva mlade neveste, kot jih je opeval Simon Gregorčič. Gregorčičev čevelj naj se nastavi na dan njegovega rojstva, 15. vinotoka, in gotova sem, da se do dne pesnikove smrti precej napolni, in ta svota se naloži v prid zakladu za neveste. Polagam na srce tudi gojenkam, da po svoji moči prispevajo temu zakladu, kateri je le njim v korist, ker jim Simon Gregorčičeva ustanova za neveste postavi temelj družinske sreče.

Mladenka sama si težko prisluži in ako stopi v zakon, navadno ni svote, katera bi zadoščala za opravo. Ženin istotako ne more. Prisiljena sta pritiskati na svojce, kateri so istotako prisiljeni, da se zadolže, ako jim sploh kdo posodi, če mogoče še nimajo zadolženega svojega malega imetja. Mala posestva pa so dandanes zadolžena vsa in to ve najbolje oni, ki je poskusil sam to nesrečo. Nikdar se revež kmet ne more izkopati iz rev in težav. Zato pa je nevestinska ustanova velike gospodarske važnosti, je gospodarsko vprašanje našega naroda. Ne samo službujoče mladenke naj bi podpirale to koristno in važno napravo; pač pa bi morala biti udinja Zavoda sv. Nikolaja vsaka Slovenka, imovite, da podpirajo ustanovo, uboge, da uživajo ustanovo. Vsaka slovenska hiša bi lahko utrpela majhno svotico, da pomaga svojemu otroku pri pomembnem izbiranju stanu. »Simon Gregorčičeva ustanova« naj bi bila narodna ustanova za neveste-Slovenke ubožnega stanu. Že pri ustanovitvi zavoda pred 18 leti se je čutila potreba take ustanove, sedaj pa je zopet oživela misel skrbi za bodočo mater, oziroma temelj sreče mladih zakonov.

Dalo bi se še nadalje in široko razpravljati o tem važnem vprašanju, ali gradivo bi preveč narastlo ter tudi stvar podrobneje pojasni lahko odbor »Zavoda sv. Nikolaja« in ni moj namen, da bi se dotikala njegovega področja. Namen moj je bil le, da opozorim našo slovensko javnost, da to misel podpira, ker je, kakor sem zgoraj omenila, naše gospodarsko vprašanje. — Skrbeti moramo že sedaj, da bo tedaj, ko nam posije žarek toli zaželjenega miru, deležen tega miru tudi Zavod sv. Nikolaja kot javna narodna naprava, katere misija je sreča in blagostanje slovenske žene. Ako bo srečna žena, naša mladenka, bo srečen tudi naš ubogi narod, kateremu dal Bog, da mu posije solnce boljše in srečnejše bodočnosti. Zaslužil je to v polni meri, zaslužil, da dobri Stvarnik tudi njemu »trosi sreče rož,« kakor poje naš nesmrtni pesnik Simon Gregorčič. Slovenska javnost naj ne pozabi podpirati i nadalje odbora Zavoda sv. Nikolaja ter lajšati težko breme, katero si je prostovoljno naprtil. Naši rodoljubi na deželi in sploh širša javnost nima niti pojma, s kako odgovornostjo in trudom je storjeno delo odbora. Treba je res idealne ljubezni, samozatajevanja in nesebičnega človekoljubja!

Kremenova.

Svarilo.

Z begom vojnih ujetnikov je združena velika nevarnost, škoda za lastno armado.

Kdor pomaga vojnim ujetnikom na begu v zavesti te škode, zagreši zločin zoper vojno silo države, po § 327 voj. kaz. zak.

Za zločin zapade postopanju naglega soda in se kaznuje s smrtjo na vešalih.

Vsled tega se vsakdo svari ob zagroženju izvajanja postavnih posledic, dajati brez oblastvenega dovoljenja in brez naznanila vojaškemu ali krajevnemu oblastvu bivališče ali prehranitev vojnim ujetnikom, ali v kraju neznanim, tujim osebam, in sicer zato ne, ker se vojni ujetniki in ogleduhi poslužujejo največkrat civilnih oblek, ali pa pomagati takim osebam na begu z označenjem poti, s preoblečevanjem, ali na kakoršen koli drugi način.

C. in kr. višje armadno poveljstvo.

Stan, 16. februarja 1916.

Aprovizacijske stvari.

Novi kruh.

Na podlagi zadnje namestništvene odredbe, ki je stopila v veljavo s 1. marcem t. l., je aprovizacijska komisija sklenila, da s pondeljkom, 6. marca, prične novo peko kruha z 20 odstotno primesjo koruzne moke. Cena temu kruhu se je določila po 60 vinarjev za kržič po 112 dekagramov.

Cene za prodajo na drobno.

70 gramov	4 vinarjev
140 gramov	8 vinarjev
280 gramov	15 vinarjev
560 gramov	30 vinarjev
1120 gramov	60 vinarjev

* * *

Kaj dobimo prihodnji teden?

Ta teden, od 6. do 12. marca (28. teden) se bodo dobivale na vsak odmerek izkaznic za živila naslednja živila aprovizacijske komisije:

½ kg koruzne moke po K 0'76 kilogram
½ kg testenin po K 1'32 kilogram
¼ pšeničnega zdroba po K 0'90 kilogram

in **bela moka št. 0 po K 1'20 kilogram** na krušne izkaznice.

Ta teden se bo prodajal tudi **krompir** na izkaznice 6. tedna.

Cene zdroba: ¼ kg 23 vin., ½ kg 45 vin., ¾ kg 68 vin., 1 kg 90 vin.

Domače vesti.

Opozorilo. C. kr. namestništvo nam javlja: V zadnjem času se množe znamenja, da prodajajo vojaki dele vojaških oblek, zlasti pa čevlje civilnemu prebivalstvu. Ne glede na to, da so kupci takih predmetov sokrivi oškodovanja erarja in ogroževanja bojne sposobnosti čet in se torej lahko kaznujejo po vojaških zakonih, zagrešijo take osebe tudi prestopek po § 476. kazenskega zakona.

Promocija. G. Milko Kos, redni član instituta za raziskovanje avstrijske zgodovine bo danes na dunajskem vseučilišču promoviran za doktorja filozofije. Čestitamo!

Izpiti učne usposobljenosti. Tržaška italijanska c. kr. izpraševalna komisija za izpite ljudskih in meščanskih učiteljev je te dni razglasila podrobno glede pomladnega termina tekočega leta. Ker slovenska goriška komisija radi vojne ne posluje ter je že izostal jesenski termin 1915, in je navzlic vojni službi mlajšega učiteljstva vendar nekaj takih, ki bi izpit polagali v tem času, posebno učiteljic, bi bilo primerno, da se pravočasno v tej stvari ukrene potrebno. Če ni mogoče delegirati goriške komisije v Trst ali sestaviti v Trstu posebne komisije, bi bilo menda najboljše, dati prizadetim pravočasno direktive — posebno zaradi izposlovanja potovalnega dovoljenja — da se priglase ali v Ljubljani ali pa v Mariboru. V tem slučaju bi bilo seveda treba dotično komisijo izpopolniti z eksaminatorjem za hrvatski in laški jezik kot predmet, da se kandidatom prihranijo stroški dvakratnega izpita. — Morda bi se dalo tudi komisijo v Kastvu avtorizirati za slovenski učni jezik z delegiranjem potrebnih članov goriške komisije, ki so zdaj na dopustu. Vsekakor se mudi.

Zlata beseda učiteljem in vzgojevalcem. V Bernu, v Švici, so pokopali te dni ravnatelja tamošnjega gimnazija, g. Finslerja. Pokojnik ni bil le izvrsten učitelj-strokovnjak, ampak tudi zgleden pedagog in vzgojevalec duha in srca. Iz nagrobnega govora, s katerim je eden njegovih bivših učencev slavil pokojnika kot dobrotnika celih generacij, naj podamo tu besede, ki vsebujejo zlato navodilo vsem učiteljem in vzgojevalcem, ki hočejo res učiti in voditi mladino. „Kako je prihajalo, da so stari jeziki, ki se često kažejo na gimnazijah kot trd in pust predmet, bili pri Finslerju neusahen vir veselja in užitka? Kje je tajna te čudovite sile, ki je vezala učenca na učitelja? Finsler si je lahko in hitro pridobival zaupanje svojih učencev. Bi jim je osebno dobrohoten in zelo pravičen. Ni delal nikake razlike med nadarjenimi in manj nadarjenimi, med interesantnimi in manj interesantnimi učenci, ako so le kazali dobro voljo do dela. Če kdo n i m o g e l, mu ni delalo skrbi, če pa n i h o t e l, ga je užalostilo. Pri tem nehotenju ni videl samo nemarnosti napram stavljeni nalogi, marveč vsak moteči vpliv, ki se je postavljal med-enj in njegove učence. Utegnil je postajati tudi ojster, kjer je slutil take vplive, in ni miroval poprej, dokler jih ni razkril in odstranil." — Zlato navodilo je to, da pouka in vzgoje ni smeti urejati samo za posebne talente, marveč za povprečnost v nadarjenosti.

Vojna in pomanjkanje delavcev v tiskarski obrti. O tem sedaj perečem predmetu razpravlja glasilo tiskarjev »Buchdruckerwehr«. Izvaja, kako je besneča vojna odprla vrzeli med delavstvom tiskarske obrti. Kvalificiranih delavcev je že toliko odpadlo, da je delamožnost obratov težko ovirana. Nastalo je torej v tej obrti stanje, ki more, ako bi trajalo, dozoreti najhujšim posledic. Da-si so se vsled skoro dvoletnega vojnega stanja naročila po številu in po obsegu močno skrčila, vendar tiskarne često ne morejo izvrševati danih jim naročil. Mnogo manjih obratov, ki jim je po vojaški službi poleg pomočnikov odvzet tudi strokovnotehnični lastnik obrti, so morale sploh zapreti svoje poslovnice. Po teh razmerah se izgubljajo tiskarski obrti ogromne svote kapitala, ki jih je imela sicer v prometu, dočim se je večini drugih obrtnih branš promet povečal vsled vojne. Da to nerazmerje ne sme dalje trajati, bo priznaval vsakdo, ki pozna pomembnost tiskarske obrti za javno življenje v trgovini in prometu. Zato morajo vsi javni instituti za pospeševanje obrti in uradi tja gori do državne vlade delati na to, da se te nevzdržljive razmere v tiskarski obrti odpravijo. Posebno bi se morali vsi merodajni faktorji sporazumeti za to, da se tiskarski obrti dovedejo kvalificirane delavske moči, ki se dajo drugod pogrešati. To bi bilo n. pr. tiskarski pomočniki, ki se — ker za službo na bojišču nesposobni porabljajo v zaledju. Te naj bi poslali na dopust, da se zopet zaposlijo v svojem obrtnem poklicu. Je tudi mnogo mest, kjer so komandirani tiskarski pomočniki, a bi se lahko nadomestili z ljudmi, ki se jih ne pogreša tako težko v civilnem poklicu. Tako v bolnišnicah, pisarnah itd. Tu ne bi motilo obrata zavoda ako bi rečene tiskarske pomočnike začasno poslali na dopust. Potem je tudi ljudi, ki so na svojem vojnem službovanju le pol dneva zaposleni. Ali bi ne mogli dati takim tiskarskim pomočnikom dovoljenja, da bi pol dneva, ko niso v vojaški službi zaposleni, delali v svoji obrti? To bi ugodno vplivalo tudi na gospodarski položaj njihovih rodbin, kar bi bilo tem važneje v sedanjem času, ko so toliko dragocene delavne sile izgubljene za narodno in državno gospodarstvo. Uvažujoč vse to, je državna zveza avstrijskih posestnikov tiskarn ukrenila korake, da bi se ustreglo tem upravičenim željam tiskarske obrti, s tem, da se jej povrnejo neizogibno potrebne in drugod pogrešljive kvalificirane delavne sile. Nadejati se je, da ta akcija po naklonjenosti vojne uprave prinese uspeha. Komur so znani slučaji, ko so delavci tiskarske obrti bili superarbitrirani in se porabljajo le za lahke vojaške službe, naj jih — navedši natančno ime, kvalifikacijo in zaposlenje dotičnikov — priobčijo na naslov: Kanzlei des Reichsverbandes österreichischer Buchdruckereibesitzer, Wien, I. Opernring 1.

Opravilnica c. k. poštnega in brzojavnega ravnateljstva v Ljubljani. Prevzemanje zasebnih poštnih zavitkov za novo ustanovljene etapne poštne urade 272, 273, 342, 343, 344, 345, ni dovoljeno.

Promet s zasebnimi zavitki za Dalmacijo. Glasom odloka trgovinskega ministerstva z dne 18. februarija 1916 št. 3893/P ex 1916 je glede prometa z zasebnimi zavitki za Dalmacijo odpravljena prepoved pošiljanja zavitkov, težkih nad 5 kilogramov, in sicer v sledeče kraje: Omiš, Rab, Baošić, Betina, Bogomolje, Bol, Arbanasi, Božava, Brevilacqua, Kalamota, Trsteno, Ercegnovi, Kaštel Venier, Kaštel Lukšić, Kotor, Stari-

Kako je sodil Napoleon I. o Angliji.

Dunajska »Information« priobčuje članek, ki ga je priobčil Napoleon I. dne 9. februarja 1801 — v devetem letu francoske republike, v »Moniteurju« pod naslovom »Anglija — sovražnik Evrope«. Ta članek je pisal Napoleon seveda kot tedanji prvi konzul, general Napoleon Bonaparte.

Neki dopisnik »Obrane« zavrača v naslednji številki madjarskega šovena tako-le:

Pustimo historizem na strani in recimo, da je vseeno, je-li ta ali ona listina falzifikat, je-li ta ali oni kralj smatral Hrvatsko za kraljevno, ali ne; vse to so le postranske stvari spričo dejstva — ki ni nikak domišljevan historizem —, da je bila v hrvatskem narodu — in ta je pri vsem končno najmerodajneji faktor — vsikdar živa zavest posebne državnosti, da se ni nikdar smatral kot enostaven del kake druge države — in da je ta zavest v hrvatskem narodu tako živa, da je postala kri in meso, mozeg in srce hrvatskega naroda. In kdor se dotika te zavesti, ne naleta samo na stare in prašne pergamente, marveč na čvrsto zavest in najogorčeneji odpor od strani Hrvatov!!

Tu moramo nekaj posebno naglasiti. Iz polemike v »Obrani« je razvidno, da ni naperjena proti Madjarom in ogrski državi — saj naglaša, da se nje sinovi bore za monarhijo in dinastijo. Naperjena je le proti takim simptomatičnim pojavom — proti šovenstvu. In pri tem se sklicuje hrvatski list na — grofa Tiszo, na njegove izjave v parlamentu v odgovor izvestnim nemškim učenjakom, ki so se rogali madjarskemu historizmu, madjarskim historičnim pravicam. Grof Tisza je rekel, da je splošno nevaren norec tisti, »ki pogreva take stare in stokrat ovržene laži, in to samo iz razloga, da živo žali svoj bratski madjarski narod.«

Da — nevarni norci so taki šoveni, ker zastrupljajo medsebojna razmerja in s tem le škodujejo monarhiji. Stokrat nevarni ravno sedaj, ko ogrski državniki in celo tudi opozicijonalni veljaki — kakor smo čuli te dni v ogrsko-hrvatskem parlamentu iz ust, če se ne motimo, grofa Apponyja — vsaj zagotovljajo, da jim je na tem, da se razmere med Ogrsko in Hrvatsko konsolidirajo in da zato nikakor nočejo dotikat se pravic Hrvatske in žaliti čutstev hrvatskega naroda. Menimo torej, da pobijanje takih šovenov odgovarja intencijam odgovornih faktorjev in da bodi zato ne le dovoljeno, marveč da je naravnost v dolžnost, da se taki »simptomatični pojavi« zavračajo, da izide monarhija iz te vojne res obnovljena in preporojena na širokem granitno trdnem fundamentu pravega razumevanja med narodi in medsebojnega spoštovanja pravic in ugleda vsakogar.

Ko je bil ta članek že spisan, smo doznali, da je ban Ivan Škerlecz tisti »Szlavoniai Magyar Ujság« — zaustavil, prepovedal nadaljnje izdajanje. S tem činom vrhnega šefa hrvatske vlade je podkrepljen nazor, da takih pojavov ni smeti ne prezirati, ne potajevati, marveč da treba krepko in očitno nastopati proti njim. In tudi oficijozna »Hrvatska korespondencija« se sklicuje v svojem komentarju na grofa Tiszo. Osješka »Hrvatska Obrana« pa kvitira to prepoved tako-le:

»Taki elementi v resnici mnogo ovirajo, da se ne razvije zaželjeni, na medsebojnem spoštovanju pravic in interesov ene in druge strani zasnovani sporazum med obema sosednjima, v državno »zajednico« spojenima kraljevinama, kakršen je v resnici potreben v interesu ene in druge — kar bomo morda po vojni dvakratno občutili.«

grad, Crkvice Krivošije, Čilipi, Dicmo, Donji Dolac, Drače, Drniš, Dugopolje, (Dalm.), Filip-Jakov, Opuzen, Gradac (Dalm.) Gruž, Grohote, Gruda, Han (Dalm.), Igrane, Ist, Iž veliki, Jelša, Kaštel Lukšić, Kaštel Sućurac, Klis, Knin, Kosovo (Dalm.), Kruščica, Hvar, Vis, Makarska, Melada, Metković, Lopud, Milna, Muć, Neum, Nin, Novalja, Novigrad, (Dalm.), Obrovac, Oklaj, Preko, Pag, Pakoštane, Pašman, Perast, Perković, Pločice, Podgora, (Dalm.), Posedarija, Postire, Povlje, Premuda, Prevjes, Pučišće, Putniković, Radović, (Krtole), Dubrovnik, Cavtat, Ražance, Ribarić, Risan. Rose, Sali, Solin, Škradin, Šibenik, Silba, Sinj, Siverić, Slano, Slivno-Ravno, Smilčić, Split, Supetar, na Braču, Stoni, Stari, Stomorska, Tijesno, Strmica (Dalm.), Sućura-Hvar, Sumartin v Brač, Sutivan-Brač, Sutomiščica, Šipanjska Luka, Tiva, Tkon, Trosir, Trilj, Trpanj, Uljan, Ugljane kot Sinja, Olib, Unešić, Orašac, Vrboška, Vrlika, Zaostrog, Zadar, Zadar Brodarica, Biograd, Zdrelac, Zelenika i Zlosela.

Danes ob 5. popoldne priredi »Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu« v veliki dvorani Narodnega doma v Trstu **JAVNO PRIREDITEV** na korist revnim učencem v Trstu. Spored: 1. E. Adamič: Slovenski dom, venček narodnih pesmi s sprem. klavirja in harmonija. 2. O. Dev: Slovenske koroške narodne pesmi: a) Kam pa pobandraš ti, bandručič moj? b) Tička je zaprta bva . . . c) Jaz 'mam pa konjča belega . . . (mešani zbori). 3. O. Zupančič: Razgovor, dramatski prizor. 4. E. Adamič: Enoglasni zbori za mladino s spremljanjem klavirja: a) Zapihaj južec. b) Padajo snežinke. c) Molitev. d) Tepežna pesem. 5. Utva: »Mala prostovoljca«, igra s petjem v 2 dejanjih. Osebe: Mati; oče; Zvonko, Jelica, njuna otroka: Čanček, učenec, prijatelj Zvonkov; Tinče, učenec; Gozdar. Vojaka, učenci in učenke. Godi se v tržaški okolici. Spored izvajajo učenci Ciril-Metodovih šol v Trstu. Začetek ob 5. uri popoludne. Z ozirom na dobrodelni namen prireditve, se preplačila hvaležno sprejemajo. — K obilni udeležbi vabi Odbor ženske podružnice CMD.

Bazovica. Danes se vrši veselica žen. podr. CMD v [illegible] tržaškim invalidom. Začetek ob 3. uri zvečer. Spored: 1) Adamič: »Lipa« meš. zbor; 2) Volarič: »Divja rožica« žen. zbor; 3) »Nevesta in kobila« igra; 4) Dev: »Gozdič« meš. zbor; 5) »Dobro došli! kdaj pojdete domu?« igra; 6) Aljaž: »Oj z Bogom ti planinski svet!« meš. zbor.

Rojanski »Sokol« vabi na prireditev, ki se vrši danes ob 4 popoldne v dvorani »Konsumnega društva« v Rojanu. Na sporedu je deklamacija pesmi, poslane z bojišča ob Soči, burka dvodejanka, kuplet in drugi šaljivi prizori. Po končani prireditvi bo prosta zabava. Ker je polovica čistega dobička namenjena našim hrabrim braniteljem ob Soči, polovica pa za vzdrževanje **telovadnice**, da se bo ostala nam mladina še nadalje lahko krepila na duhu in telesu — saj je ravno »Sokol« dal že mnogo hrabrih vojakov-junakov, da se borijo danes na bojnih poljanah — se nadejamo obilne udeležbe od strani občinstva, ki je že tolikokrat pokazalo svojo požrtvovalnost za narodno stvar. Vstopnina znaša 40 vin., za otroke 20 vin., sedeži 20 vin.

Vesti iz Goriške.

Komen, 28. II. 1916. — (Zelenjad in kuretina.) Gledé živeža potrebuje vojaštvo ob fronti — na bojnem polju — marsikaj, česar ne najde na vasi. — Osobito za bolne in ranjene vojake v bolnišnicah ter za častnike rabijo že v zgodnji spomladi razno zelenjad. Ker je na vasi — pri kmetijah — ni možno dobiti, morajo vojaki tako zelenjavo iskati v bližnjem Trstu, kjer se dobiva na trgu, a za drag denar. — Često se pa tega ne more dobiti tudi za zlat denar.

Uvaževaje te potrebe, je tukajšnja vojaška oblast dala javno razglasiti, da naj kmetje in posestniki sadijo zelenjad, kjer le morejo, kajti tako blago bodo drago prodajali, ker ga bo potrebovalo vojaštvo za bolnišnice in častništvo. Nasvetujejo, naj se na vsak pripravni kraj nasadi zgodnja zelenjad, solata, radič, razno sočivje i. t. d. za eventuelno porabo vojaštva.

Zelenjadarstvo je za ljudstvo zelo važna panoga kmetijstva. Žalibog, da se pri nas na Krasu radi raznih neugodnih razmer primalo uvažuje. Zelenjad pa ni le dober živež in zdravju koristna, ampak daje kmetu lepega zaslužka. Iz teh razlogov naj naši kmetovalci prav pridno negujejo to stroko.

Naše vojaštvo ima v svojih krogih vsakojake stroke [illegible] raznih obrti, stanov in rokodelcev. Skoro rečem, da se nahaja med vojaštvom cel „Lloyd“ raznovrstnih učenjakov, mehanikov, elektrotehnikov, ekonomov, praktičnih kmetovalcev in veščakov raznih strok. To vam je zares pravi park vsakojake inteligence. Med njimi nahajamo tudi teoritično in praktično izvežbanih kmetiških inženirjev in dobro podkovanih kmetijskih strokovnjakov. Taki kmetijsko neobraženi možje znajo na umeten način na pripravnih krajih prisadovati bolj zgodno in fino namizno zelenjad.

V to namero je tukajšnje vojaštvo vzelo v najem več takih pripravnih prostorov vrtov, njiv, travnikov, — kjer bodo v kmetijstvu sposobni vojaki gojili zgodnjo zelenjad. Že sedaj vidimo, kako sposobni vojaki goje zelenjadarstvo. Vidimo, kako na umeten način pridobivajo zgodnjo zelenjad fino salato, radič, razno sočivje in drugo. Zato priporočamo našemu ljudstvu osobito poljedelcem in tudi ženstvu, naj tako delovanje uvažujejo zdravju in žepu v korist.

Naše vojaštvo je tudi pričelo gojiti kuretnino — in to z ozirom na dobavo mesa in jako potrebnih jajec. — To vse v prilog bolnišnicam, kajti bolni in ranjeni vojaki potrebujejo takega živeža. Reja kokoši je v vojnem času jako potrebna. Meso perutnine nadomešča govedino, teletino in prašičnino. Vse to meso je sedaj, odkar smo v vojnem času, zelo drago. Tudi jajca so dandanes prav draga in večkrat se celo za drag denar ne morejo dobiti. S tega stališča je tudi gojitev perutnine umestna in potrebna. Vsakdo, ki ima pripraven kraj in potrebna sredstva za tako rejo, naj neguje to stroko. Uvaževaje vse te in enake razmere glede mesnega živeža, je tukajšnje vojaštvo našlo potrebne in pripravne prostore, kjer za to stroko sposobno vojaštvo pod vodstvom sposobnih podčastniških strokovnjakov goji perutnino ali kuretnino.

Vojaštvo je pri kmetih omrežilo z žico razne vrte, dvorišča, njive. Tak vrt je podoben veliki ptičji kletki. Na vsakem takem prostoru se nahaja do 120 kokoši s šestimi petelini razne pasme. V tej veliki kletki se nahaja tudi velik kurnik, v katerem kuretnina spi in kokoši jajca valé. Vsaki dan pobirajo dotični vojaki iz kurnika do 60 jajec, ki se porabljajo v bolnišnicah in za druge potrebe. Tako bo vojaštvo gojilo tudi valjenje piščet.

Vse to, kar vidimo, je za razne ljudi dobra šola. Posnemajmo, kar moremo! Žal, da se ne more vsakdo lotiti tega dela, kajti v vojnem času nedostaja živeža za gojitev perutnine. Takega živeža ni, in, ako se ga dobi, je zelo drago. Ljudje nimajo žita (sirka, ajde) niti za svoje osebne potrebe, še manj pa za pitanje kuretnine.

V vojnem času človeku nedostaja, česar ne manjka vojaštvu. Kdor pa nima takih ovir, to je; da ima zadosti živeža (piče) za gojitev kuretnine, naj se požuri in loti tega dela. Prodajal bo lahko ta domači pridelek, za dober denar, —n.

S Krasa, 1. marca 1916. († Vitez Josip Fabiani).

Umrl je — mož!
Kje tak je še med nami?“
S. Gregorčič.

Umrl je **včeraj v 67. letu** svoje do e gospod **vitez Josip Fabiani, veleposestnik** v Kobdilju pri Štanjelu. — S tem možem je izginila markantna in veleugledna oseba z našega Kr. sa. Vitez Josip Fabiani je bil mnogo let župan, ud okrajnega šolskega sveta in cestnega odbora in zastopnik raznovrstnih korporacij. Večkrat mu je bil ponujan deželnozborski mandat. On pa je to čast vedno ponižno odklanjal, naglašaj č, da ne sili v ospred e, ampak da raje deluje v svojem zatišju po svojih skromnih močeh za splošno blaginjo. V priznanje mnogih zaslug je njeg. Veličanstvo Josipa Fabian ja odlikovalo s Fran Josipovim redom. Vitez Josip Fabiani izvira iz veleugledne kraške rodbine v Kobdilju. Njegov ranjki oče, Anton Fabiani, njegovi bratje in sestre in vse dotične družine so bile in so na velikem ugledu. Kdo na Krasu — in daleč na okrog naše lepe domovine — ne pozna bratov Josipa Fabianija? Ti so: Alojzij, c. kr. dvorni svetnik v pokoju, Maks, profesor, doktor-inženir, Edmund, c. kr. okrajni glavar in predsednik namestništvene kancelije v Trstu. Vitez josip Fabiani je dovršil realko v Gorici. Potem je pa pomagal svojemu očetu doma na gospodarstvu. Bil je izboren gospodar in strokovno-izobražen ekonom in izvrsten sadjar in vinogradnik. O tem pričajo posestvo vrh Kobdilja, njegova gospodarska poslopja, od koder imaš lep razgled po dolini Vešč slovenskemu, ital. in nemškemu jeziku, je vsakemu pomagal, kjer je trebalo. — Vitez Josip Fabiani je bil poročen, a umrl je brez potomcev. Zanj velja znana Vodnikova z malo varijacijo:

Ne hčere, ne sina
po meni ne bó.
Dovolj je spomina,
meni „d e l a“ pojó! —

Po njem ne žalujejo otroci, pač pa žalujejo: gospa soproga, še živeča 89 letna mati, bratje in sestre in vse dotične rodbine. Žalujejo pa tudi po njem: občina, ki jej je bil mnogo let spreten župan in dobrotnik, šolska mladina, ki je imela v njem vrlega podpiratelja in zaščitnika, ves okraj in dotično učiteljstvo, ki mu je bil vedno verno-udan pospeševatelj in podpiratelj. Tudi cerkev in duhovščina je izgubila z njim svojega dobrotnika. Zato ostane njegov spomin. „I m e u m r j e p a č s l o v e č e, l e d e l o m b l a g i m s m r t i n i“ pisal je naš Gregorčič. Njegovim „d e l o m b l a g i m s m r t i n i“.

Naj blagi ranjki mirno počiva v domači rodni mu zemlji, ki jo je nad vse ljubil. — Bodi mu zemlja lahka:

„Pretkè naj grob ti gosta trava,
nad njim naj kamen se zdrobi,
a v vek ne mrakne tvoja slava,
tvoj duh med nami v vek živi!“
(S. Gregorčič.) L.

Cvetka na grob Franu Jugu. Bil si majhno dete, ko sem zapustila rojstni kraj ter odšla v tuje, meni neznane kraje, ali dobro se Te spominjam, kako si skakljal, ko Te je sestra Marija pripeljala k nam v goste. Bil si res majhno dete, ali že takrat si kazal, da boš res mož, cel mož. Večkrat sem se Ti smejala ter Te dražila, ko si se hudoval pri igrah, ker si hotel, da Te morajo Tvoji tovariši v igri slušati ter se pokoriti Tvojim poveljem. Že kot majhen otrok si vedno poudarjal, da hočeš biti Slovenec ter gospod, velik gospod. Ali sreča Ti ni bila mila. Še nežnemu otroku umrla Ti je dobra mamica, ne dolgo za tem si izgubil očeta. Bil si priden v šoli že v domačem rojstnem kraju, najnem tako ljubljenem Kobaridu, v onem Kobaridu, katerega je zadela žalostna usoda beneških Slovencev. Odšel si v Gorico v srednje šole, ker si imel dobro in blago teto učiteljico, da Te je podpirala nekaj časa, ali njena sredstva so bila premajhna, da bi te mogla vzdrževati v mestnih srednjih šolah. Dovršil si pa vendar z dobrim uspehom nekaj razredov. Težko si zapustil šolske prostore ter se žalostno poslavljal od učnih knjig. Ali moral si, ker je usoda tako hotela, ter si se mlad moral preživljati z delom svojih rok. Ali kar si se navadil v goriških srednjih šolah, si hotel porabiti v korist svojemu narodu. Nisi napravil mature, ker nisi mogel vsled gmotnih razmer, niti mogel stati v vrsti svojih součencev in gimnazije, kateri so se pospeli do imenitnih in mastnih služb. Ali koristil si veliko več narodu, nego oni, ki sedaj sede pri obloženi mizi in so pozabili na svoj rod. Njim zadošča, da so Slovenci, ali niti z mezincem ne ganejo, da bi olajšali svojim rojakom delo v blagor naroda. Kaj pa še, da bi žrtvovali v narodno korist, kako kronico. Ti pa, dobri Franjo, si res pozakal, da si sin svojega naroda. Pokazal si vselej in povsod, da si pravi Kobaridčan. Skromna Ti je bila plača — ali skromen si bil tudi Ti, da si lahko koristil domovini svoji. Žrtvoval si vse svoje moči, bil si vedno med prvimi, kjer je bilo treba delati in koristiti narodni stvari. Vse svoje znanje, svoje skromno imetje, vse, čisto vse si posvetil v blagor svojih stanovskih tovarišev, katere si ljubil kot lastne brate. Nisi štedil ne truda ne mošnje, ko je bilo treba pomagati. Pustil si med svojimi narodnimi tovariši široko vrzel, katero je težko nadomestiti. Pogrešali Te bodo Tvoji stanovski tovariši, kateri bridko žalujejo za Teboj; ali ne samo oni, pogrešali Te bodo tudi narodni delavci našega Trsta. Pogrešali Te bodemo vsi, čisto vsi. Za teboj žaluje raztužena soproga in trije nežni otročiči, katere si hotel vzgojiti v narodnem duhu. Bo-li osirotela žena mogla izpolniti Tvojo željo? Starše ji je kruta vojna odtrgala od naše lepe domovine. Ubogi Kobarid, ubogi Kobaridčanje! Ti pa, dobri, blagi Franjo, ki si tako vroče ljubil svoj rodni kraj, svojo domomovino, svoj narod, prosi Vsemogočnega za svoje drage, za svoj Kobarid in skupno domovino našo, da odvrne od nas vse gorje, da zavlada mir nad našo solzno dolino in skupno domovino slovensko.
Kremenova.

ČEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste štev. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrež in slovenski jedilni listi.

:: MALI OGLASI ::

se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Zmožna in pridna strojarska delavca sprejme v trajno delo Anton Lokar v Ajdovščini. 112

Zlatarnica MICHELE NORSA, Trst, Corso št. 37. Kupuje, prodaja ter izmenjava zlato, srebro, platin in briljante po najvišjih cenah. 68

Gospa potrpežljiva bi podučevala v nemškem jeziku. Ulica Barriera vecchia 1, I. 111

Ivan Križmančič ulica Caserma 8 prodaja vermouth K 2·—, marsala K 2·80, cipro K 2·80, crema marsala K 2·80, Amaro Istria K 2·80, pelinkovec K 2·80, tropinovec navaden K 2·80, tropinovec fini K 4, slivovic K 3·60, brinjevec K 3·60, konjak K 3·60 liter, refošk v steklenicah K 2, moškat v steklenicah 1·80. 12

Išče se deklico ali žensko za otroke, če more da zna kuhati. Ulica Scorzaria št. 12, skladišče. 104

Vinogradniki! Raznovrstne trtne cepljenke prve vrste jako krepke, tudi dveletne, razprodaja po zmernih cenah Farčič i drug, Trtnica Komen (Goriško). 58

Soba meblirana z dvema posteljama, na željo tudi hrana, odda se družini ali dvema mladeničema. Commerciale 9, mezanin. 300

Na debelo samo za preprodajalce. Nogavice, sukanec, pipe, milo, gumijeve podpetnike, razni gumbi, denarnice, mazilo za čevlje, električne svetiljke, baterije, pisemski papir, kopirni svinčniki, zaponke, prstani rdečega križa, krema za brado, žlice, razna rezila, robci, mrežice za brke, pletenine, srajce, spodnje hlače, ogledala, ustnike, razne glavnike, zaponke „Patent Knopfe“ in drugo prodaja JAKOB LEVI, ulica S. Nicolo štev. 19. 62

Kupujem žaklje vsake vrste. Jakob Margoni, ul. Solitario št. 21 (pri mestni bolnišnici) 23

Lepe kranjske šunke razpošilja dokler je zaloge Fr. ČERAR, Štob pošta Domžale pri Ljubljani. 78

Vsakovrstne slamnike priporoča gospodom trgovcem in slav. občinstvu Fr. CERAR, tovarna v Štob pošta Domžale pri Ljubljani. 77

Klepar, begunec izdeluje in popravlja peči za pečenje kruha po K 5·50, cevi za štedilnike in peči, ter vsakovrstna kleparska dela po jako nizki ceni. Ker je begunec, in pomoči potreben, se toplo priporoča sl. občinstvu Via Farneto 29.

ZDRAVNIK
Med. Dr. Karol Perničič
ordinira od 11-1 pop.
Trst, ulica Giulia št. 76 E (zraven Dreherjeve pivovarne).

Fotografični atelje DAGUERRE
Trst - Corso štev. 39 - Trst
10 dopisnic v platinu, zgotovljene v 48 urah od K 3 naprej, z vsakim vremenom. Za vojake nizke cene.
:: Tudi električna razsvetljava. ::

Umetni zobje
in brez čeljusti, zlate krone in obrobki
VILJEM TUSCHER
konces. zobotehnik
TRST, ul. Caserma št. 13, II. n.
Ordinira od 9 zjutraj do 6 zvečer.

Dr. HORVATH
TRST, Via Carintia 39
Specijalist za KOŽNE in SPOLNE BOLEZNI
ŠIBKOST in NERVOZNOST
za BOLEZNI v NOGAH in ŽELODCU.
Sprejema od 10-1 pop. in 4-7 zveče
ob nedeljah od 10-1.

Heinrich Weisz
(Naysallo Kom. Burs)
pošlje po povzetju spodaj navedene čevlje v vsaki velikosti.

Riziko izključen! Izmenjava dovoljena!
Tekom vojne ne morem postreči slav. občinstva s ceniki! — Par ženskih čevljev K 16, boljša vrsta K 19, najboljša K 23 in 27. — Par trpežnih čevljev K 18, boljša vrsta K 20, najboljša K 22. — Par moških čevljev K 20, boljša vrsta K 23, najboljša K 26 in K 29. Čevlje za dečke v vsaki velikosti in najnižji ceni. Gumijevi podpetniki 60 vin. par, 6 škatelj čistila za čevlje K 1, ženske ali moške nogavice 60 vinarjev par.

Emilia Ceregato
Trst Campo S. Giacomo 2
Priporoča cenjen. občinstvu svojo
trgovino pisarniških in šolskih potrebščin
Prodaja razglednic in igrač vseh vrst.
Prodajalo se tudi molitvenike v slov. jeziku.

Ivan Krže
Trst, Piazza S. Giovanni 1
Zaloga kuhinjskih in kletarskih potrebščin od lesa in pletenin, škafov vreat, čebrov in kad, sodčkov, lopat, rešet, sit in raznovrstnih košev, jerbasev in metel ter mnogo drugih v to stroko spadajočih predmetov. **Priporoča** svojo trgovino s kuhinjsko posodo vsake vrste bodi od porcelana, zemlje emajla, kositarja ali cinka, nadalje pasamantarje, klešče itd. Za gostilničarje pipe, kroglje, sesalje in stekleno posodo za vino.

Zaloga tu in inozemskih vin, špirita, likerjev in razprodaja na drobno in debelo
Jakob Perhauc
Trst, Via delle Acque št. 6
(Nasproti Caffè Centrale).
Velik izbor francoskega šampanjca, penečih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mesella in Chianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec slivovec in brinjevec. Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franko.
Razprodaja od pol litra naprej.

!!! Prvi dobitek kron 100.000·— !!!
Razredna loterija.
Žrebanje 4. razreda se vrši
14. in 16. marca
Srečke stanejo — Srečke stanejo
1/8 K 20, 1/4 K 40, 1/2 K 80, 1/1 K 160.—
in se dobivajo pri
Ljubljanski kreditni banki
Podružnici v Trstu ulica Caserma 11
RAZREDNA — ŽREBANJE — Drugi dobitek 50.000 — Tretji dobitek K 40.000 — 4. RAZREDA — LOTERIJA
!!! 2750 dobitkov za K 919.400·— !!!

SIROLIN "Roche"
Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenca
Kdo naj jemlje Sirolin?
1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim katarom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olehča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v vseh lekarnah à K. 4.-

SKLADIŠČA S. ÖHLER & Comp. nasl. SKLADIŠČA
Največja skladišča v katerih se dobè vsi predmeti.
Vsakdanji prihod novosti. Vsakdanji prihod novosti.
Trst, Corso 16. Velikanska izbera! — Najboljše blago! — Najnižje cene! Trst, Corso 16.

DANES popoldne ob 5 v Narod. domu JAVNA PRIREDITEV učencev — CM šol na korist CMD. —

Razne vesti.

Učitelj Dezider Kamocsai v Budimpešti je neki svoji koleginji — ukradel 347 K. Da bi odvrnil sum od sebe, je v sobi, kjer je poučeval, pustil pasti na tla bankovec 20 K, računaje, da ga kateri učencev pobere. In res je eden učencev — 9leten dečko — pobral bankovec in ga utaknil v žep. Na ta moment je čakal učitelj. Prijel je dečka za vrat in ga tiral k ravnatelju: **Tu imate tatu!** Dečka so izročili detektivu, ki ga je odvel na redarstveno oblast, kjer so ga seveda zaslišavali z mučno strogostjo. Toda, kmalu se je izkazalo, da je dečko nedolžen na tatvini. Na drugi strani pa so se množili indiciji proti učitelju, ki mu slednjič ni bilo drugega izhoda, nego da je šel k ravnatelju **prijavit se kot tat**, računaje, da mu bo to priznanje koristilo pri ocenjevanju njegovega početja. Državno pravdništvo je dvignilo obtožbo proti učitelju radi tatvine, toda toliko obtožni senat kolikor tudi kraljevi stol sta postopanje — zaustavila! Sedaj pa je oče dečka vložil proti učitelju tožbo radi razžaljenja časti. Zastopstvo obtožbe je prevzelo državno pravdništvo, obtožbo izpremenilo, da se je glasila na obrekovanje. Učitelj je bil obsojen na tri leta in pol ječe, ker sodni dvor ni dal vere zatrjevanju obtoženca, da je ta čin izvršil v hipu duševne zmedenosti ter da mu je nedostajalo potrebne mirnosti, da bi bil denar vrnil lastnici. Obtoženec je imel marveč — tako je izvajalo utemeljevanje razsodbe — obilo prilike, da bi popravil storjeno krivico. V tem slučaju bi se bil izognil kazni. Že okolnost, da je prišel v sobo učiteljice, kjer ni imel nič opraviti, priča o hudobnem namenu. Obtoženec pa je svojo krivdo kronal s tem, **da je nedolžnega otroka označal za zločinca** edino v ta namen, da bi odvrnil sum od sebe. Ta obdolžitev je imela posledico, da je dečka odvel detektiv in da ga je potem oče krvavo pretepel. Da je imel učitelj namen, da spravi dečka na sum tatvine, dokazuje tudi okolnost, da je ukradeno svoto del pod podij šolske sobe. Kamocsai je torej hotel nedolžnega otroka, ki se ne more braniti, ožigosati za vedno kot zločinca. Olajševalnih okolnosti ni našel sodni dvor nobenih. Pač pa vrsto obteževalnih: inteligenco obtoženca in rafinirano zlobnost, s katero je koval dokaze za krivdo nedolžnega otroka. Zato tako ostra kazen. Zaslužena v polni meri.

Gospodarstvo.

Kako se naj pokrijejo vojni stroški?

Čim bolj se bliža svetovna vojna svojemu koncu, tem bolj treba misliti na plačilo ali vsaj na obrestovanje onih dolgov, ki jih je bila država primorana najeti pri svojih državljanih in v inozemstvu, da si pridobi sredstva za srečno dokončanje svetovne vojne. — Znani izrek velikega avstrijskega vojskovodje pravi, da za vojno se rabi denar, denar in še enkrat denar .— In denarja je porabila ta svetovna vojna več nego katerasibodi od prejšnih vojn. Vojskujoče se države računijo danes z milijardami in ne več z milijoni. — Te milijarde dobiti je bila in je še izključna naloga finančnih ministrov.

Kako so se dobile te milijarde, to je tisoče milijonov? Deloma s posojili v tujih državah, n. pr. pri nas v Avstriji s posojili v Nemčiji. Deloma z izdanjem zakladnic, kratkodobnih posojilnih državnih listin, ki jih namerava finančni minister pokriti iz tekočih sredstev. Deloma s posojili pri avstro-ogrski banki in drugih bankah ter z izdanjem papirnatega denarja. Deloma — lahko rečemo precejšen del, s posojili pri lastnih državljanih (vojna posojila).

Ves ta denar seveda ni državi podarjen. Država ga mora obrestovati in ob gotovem roku vrniti.

Koliko tujega, izposojenega denarja je do sedaj porabila naša državna polovica za vojno? Dokler ni izkazov kontrolne komisije za državne dolgove ter se tozadevni materijal ne objavi, ne moremo odgovoriti na to vprašanje. Toliko je gotovo, da se je stanje naših državnih dolgov do sedaj povišalo za okroglo 9 milijard vojnega posojila. Ker je prišteti k gotovim izdatkom za vojno tudi podporne prispevke za domačine v vojno poklicanih, potem rente za invalide, odpravnine onim, katerih svojci so v vojni padli, in končno tudi vojne odškodnine za opustošene kraje, porušene hiše in razdejana polja, je sklepati iz tega s sigurnostjo, da pride k že obstoječemu državnemu dolgu še precejšnje število daljnih milijard.

Da bi se dalo ta posojila mahoma vrniti, je seveda popolnoma izključeno. Preobrat iz vojnega v mirovno stanje bo zahteval novih kapitalov in finančni minister bo seveda celo zadovoljen, če bo imel že za te namene dovolj izrednih denarnih sredstev na razpolago.

Treba torej misliti na obrestovanje tega ogromnega dolga. — Koncem leta 1914. so znašale obresti državnih dolgov naše državne polovice okroglo 700 milijonov kron. — Ta svota se utegne ob koncu vojne potrojiti, tako, da bo rabila država za obrestovanje državnih dolgov okroglo 2100 milijonov kron ali lahko rečem okroglo poldrugo milijardo več nego koncem leta 1914. — Ker je znašala v mirnem času pred vojno potrebščina vsega našega državnega budgeta letno okroglo 3 milijarde, vidimo, da bo znašalo po vojni samo obrestno breme nad polovico vse potrebščine iz časa pred vojno.

Te obresti se dajo pokriti na dva načina. Prvi način je ta, da se za obrestno potrebščino najme novo posojilo. — Z novim posojilom se državni dolg pomnoži. Obresti rodijo v tem slučaju zopet obresti. Kar bi se moralo plačati iz pridobitka, plača se z obremembo, z novim dolgom. Tako gospodarstvo je morda v mirnih časih možno, nikakor ni pa priporočljivo ter se mora vsikdar smatrati le kot prehodno sredstvo. To sredstvo je nemožno in izključeno po sedanji vojni, ko dolgovi dosežejo samoobsebi že veliko mero in ne kaže, jih povišati. — Ostane le drugi način — namreč ta, da se denar za obrestovanje novih državnih dolgov dobi iz tekočih, rednih državnih sredstev. — Ker dosedanji dohodki države za obrestovanje novih dolgov ne zadostujejo, se mora državne dohodke pomnožiti, zvišati. Pomnoži se jih le z zvišanjem obstoječih in z uvedenjem novih davkov ter z uvedbo državnih monopolov.

Čem bolj se nagiba svetovna vojna h koncu, tem aktualnejše je to vprašanje in tem bolj je potrebno, da se ljudstvo pouči o pravem stanju finančnih stvari.

Navedli smo že, da so tri pota za pomnoženje državnih dohodkov: zvišanje obstoječih davkov, uvedba novih davkov in uvedba novih monopolov. Še eno pot bi se dalo navesti: preustrojitev državne uprave, pocenjenje iste. — Na slednjo pot zboljšanja državnih financ se je mislilo že pred vojno ter se je že takrat o tej stvari toliko razpravljalo, da se mi zdi za sedaj odveč, o tem še posebej govoriti.

Zvišanje obstoječih davkov je po mojem skromnem mnenju možno le, ako se celotni avstrijski davčni sistem izpremeni. Za to pa je neobhodni predpogoj izpremememba uprave in drugačna porazdelitev bremen. Direktne davke (zemljiški, hišno razredni in hišno najemninski, dohodninski, prihodninski in pridobitni davek ter davek od stalnih plač in od javnemu nadzorstvu podvrženih podjetij) se da le težko zvišati: k večjemu bi prišli v upoštev dohodki nad gotovim normalom, to je n. pr. nad 10.000 K. — Zemljiškega, hišno-najemninskega in razrednega davka se ne da zvišati zaradi doklad. Doklade za dežele, okraje in občine bilo bi regulirati, deloma odpraviti ali znižati, ako se hoče državni davek zvišati, kar bi bilo možno, ako država odvzame samoupravnim korporacijam glavna bremena, n. pr. izdatke za šolstvo. Posrednih ali indirektnih davkov se ne bo moglo zvišati, ker pri obstoječi draginji ne gre še podražiti vsakdanjih življenskih potrebščin. — Davek na špirit in žganje je pa država že sedaj med vojno precej zvišala. Ostanejo nam še državne naprave, železnica, pošta. Da bo tukaj naša država sledila zgledu drugih držav in železniške ter poštne pristojbine najbrž zopet zvišala, se mi zdi naravno in umljivo. — Tukaj se breme še boljše prenaša, nego pri indirektnih davkih glede neobhodno potrebnih živil. — Na Nemškem so načrti za zvišanje poštnih pristojbin in železniških tarifov baje že izdelani. Pri nas na Avstrijskem bi v tem pogledu morala slediti preosnova železniške in poštne uprave; železnice, kolikor jih še ni podržavljenih, bi se morale podržaviti.

Novi davki. — Da bodo novi davki tudi v naši državi uvedeni, je gotovo. Kaki bodo novi davki, o tem govoriti bi bilo danes še prezgodaj. Država potrebuje za svoj obstoj in za svoje redno gospodarstvo novih dohodkov; najti se jih mora in najde se jih. — Razni davki na luksus, n. pr. na avtomobile, kočije itd., ki ne obtežujejo življenskih potrebščin nižjih slojev, ampak zadevljejo samo bogatejše, višje kroge, gotovo ne naletе na odpor pri ljudstvu. — V Nemčiji uvedejo baje davke na cigarete, na cigare, na posamezne oddelke pošte in brzojava ter na železnice. O pošti in železnici smo že govorili. Davka na cigare in cigarete pa v Avstriji še nimamo, ker je uveden pri nas tobačni monopol; cene tobačnim izdelkom so pa bile še pred kratkim zvišane. — Največ se torej govori in piše o davkih na vojne dobičke. O tem davku bo treba v posebnem članku pojasniti naše stališče. Davek za vojne dobičke se je na Angleškem že uvedel, v Nemčiji so priprave za ta davek že izvršene, ker je s posebnim zakonom že poskrbljeno, da dobički iz vojnih dobav in vsled vojne kunjukture ne izginejo. Ta davek, ki ga po splošni sodbi uvedejo skoraj vse države, tudi nekatere nevtralne, bo gotovo tudi v Avstriji uveden ter je od vseh nameravanih novih davkov najbolj simpatičen.

Novi monopoli. — K dosedanjim monopolom (n. pr. tobačni monopol, monopol za sol, monopol za soliter in smodnik), se gtovo pridružijo novi monopoli. Navajajo se sledeči monopoli: špiritov monopol, petrolejski in bencinov monopol, zavarovalni monopol, vžigalični monopol žitni monopol, premogov monopol monopol na umetna gnojila itd. — Mnogi teh monopolov so celo simpatični ter obetajo postati dobičkanosni. Razven špiritovih tovarn bi menda nikdo ne nasprotoval špiritovemu monopolu. Čim prej vzame država v svoje roke celo produkcijo špirita, tem boljše za ljudski blagor. Isto velja glede petroleja in bencina. Ravno v času vojne se vidi, kako blagodejno vpliva monopol na sol. Cene soli bi bile že zdavnaj silno poskočile, ako bi bila sol predmet svobodne kupčije in trgovske špekulacije. — Isto velja za petrolej, ki bi nikdar ne bil v ceni tako močno poskočil, ako bi imela produkcijo in trgovino država v rokah. Isto velja glede bencina. — Lahko izvedljiv je davek ali pa monopol na vžigalice. Eno ali drugo ne bode delalo težkoč, ker so glavne tovarne združene v eni roki. — Težavno je vprašanje žitnega monopola, monopola na premog in zavarovalnega monopola. Moje mnenje je, da do teh monopolov za sedaj ne pride. Žitni monopol bi bil prevelika krivica silno številnim producentom, ki bi bili prisiljeni surovo blago po nizki ceni oddajati, žitni izdelek pa drago kupovati, kar bi neugodno vplivalo na produkcijo žita. Tudi bi bili stroški tega monopola nerazmerno visoki. Isto velja glede monopola na premog. — Slednji je še vsekakor ložje izvedljiv, nego žitni monopol. — Priporočljiv je zavarovalni monopol. Tukaj naj sledi naša država Italiji, pa naj monopol še strožje izvede, ne oziraje se na levo in desno.

Še marsikaj bi se o tem vprašanju dalo napisati. Nisem prijatelj novih davkov in dajatev. Tudi ni popularno, pisati o novih davkih, posebno ne za poslance. Pomisliti pa je, da država potrebuje novih in izdatnih dohodkov, ako hočemo preboleti svetovno vojno in ustvariti nam in našim potomcem lepše čase mirnega in uspešnega razvoja. — Ljudske mase uvidevajo danes neobhodno potrebo novih dohodkov za državo; uvidevajo tudi, da države koristijo prebivalstvu, ako pomorejo, da se država finančno okrepi in konsolidira. — Robantanje proti novim davkom ni na mestu. Je pa na mestu kritika o korakih, ki jih namerava ubrati vrhovna finančna uprava pri odpiranju novih finančnih virov državi; — in te prilike se hočemo v bodoče primerno poslužiti, da odvrnemo od ljudstva vsako škodo. Naša kritika pa bodi pozitivna, ne razdirajoča, ker je prišel čas za zidanje in ustvarjanje.

Dr. A. Božič, v »Zadrugi«.

Priporočljive tvrdke.

Ivan Bidovec večletni vodja trgovine Kat ud. Mulej naznanja cenj. občinstvu, da je odprl svojo lastno trgovino jestvin in kolonijalnega blaga v ul. Campanile 13 ter se toplo priporoča za obilen obisk. Cene zmerne. — Postrežba točna. 2206

A. Rieger Trst, via Torrente 30, I. n. Damska krojačnica. — Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. 337

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
se je preselil in ordinira sedaj
v Trstu, ul. Poste vecchie 12,
vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bolečine. Plombiranje.
UMETNI ZOBJE.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu
(Lastna palača)
ustanovljena leta 1838.
Zavarovanja proti škodi, povzročeni po ognju streli in eksplozijah.
Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju.
Zavarovanja proti tatvini z vlomom.
Zavarovanja pošiljatev na morju in po suhem.
Življenjska zavarovanja v najrazličnejših kombinacijah.
Delniška glavnica in rezerve dne 31. decembra 1914 K 190.678.102·63
Stanje zavarovalne glavnice na življenje (31. 12 1914) K 558.907.957.
Odkar obstoja družba, je bilo v vseh branšah izplačano na škodah K 844.121.137·60.
Zastopstva v vseh deželnih glavnih mestih in važnejših krajih Avstro-Ogrske monarhije.

Zastavljene
dragulje, zlato in srebro rešim brezplačno in plačam za iste najvišje cene. Kupujem zastavne listke novega perila in blaga ter plačam za 13 umetnih zobov s platinom 10 K. Ulica Barriera vecchia št. 17, drugo nad. stropje. Vsak dan od 9—12 in od 3—5.

Dnevnik „Edinost“ v Trstu
je izdal in založil naslednje knjige
1. »VOHUN«. Spisal I. F. Cooper. — Cena K 1.60.
2. »TRI POVESTI GROFA LEVA TOLSTEGA«. — Cena 80 vin.
3. »KAZAKI«. Spisal L. N. Tolstoj. Poslovenil Josip Knaflič. — Cena K 1.60.
4. »PRVA LJUBEZEN«. Spisal I. Sjergjevič Turgjenjev. Poslovenil dr. Gustav Gregorin. — Cena 1 K.
5. »POLJUB«. Povest iz ruskega življenja češkega ljudstva. Spisala Karolina Světla. Poslovenil F. P. — Cena 80 vin.
6. »BESEDA O SLOVANSKEM OBREDNEM JEZIKU PRI KATOL. JUGOSLOVANIH«. (Malo odgovora na škofa Nagla poslovno pastirsko pismo v pouk slov. ljudstvu.) — Cena 80 vin.
7. »IGRALEC«. Roman iz spominov mladeniča. Ruski spisal F. M. Dostojevskij. Poslovenil R. K. — Cena K 1.60.
8. »JURKICA AGIČEVA«. Spisal Ksaver Šandor - Gjalski. Prevel F. Orel. Cena K 2.
9. »UDOVICA«. Povest iz 18. stoletja. Napisal I. E. Tomić. Poslovenil Štefan Klavš. Cena K 1.60.
10. »JUG«. Historičen roman. Spisal Prokop Chocholoušek. Poslovenil H. V. Cena K 3.
11. »VITEZ IZ RDEČE HIŠE«. (Le Chevalier de Mais'm rouge.) Roman iz časov francoske revolucije. Spisal Aleks. Dumas star. Prevel Ferdo Perhavec. — Cena K 2.50.

IGNAZIO POTOCNIG TRST
ulica Riborgo štev. 28, vogal ul. Beccherie
Velika izbera moških in deških oblek Črni in modri paletots. Ranglan, Ulster v sivih in rujavih barvah. Suknje s kožuhovine. Velika izbera moških pletenic (maj). Rumene in modre obleke za delavce.
Izbera blaga za moške obleke. Sprejemajo se naročila po meri

NOVO POGREBNO PODJETJE - TRST
CORSO 47 (pri trgu della Legna) Telefon 10-02).
Prevoz mrličev v tu- in inozemstvo. Vrši vsakovrstne pogrebe z najnovejšo moderno upravo. Zaloga vseh mrtvaških predmetov. - Nočna inšpekcija v lastnih prostorih zaloge, ulica Tesa štev. 31. Telefon 14-02.
Zastopstva s prodajo mrtvaških predmetov: Na Opčinah, v Nabrežini pri Orehu (Noghere.) - Točna postrežba. Cene zmerne.
Podjetnik in upravitelj H. STIBIEL.

Zasebniki in preprodajalci!
Sveče „Urania“, povezek od 500 gramov K 2.—
Krema za čevlje, I. vrste, dvanajsterica K 2.40
Čistilo „ v lesenih škatljah po K 1·50 kg
se dobi na drobno in debelo v prodajalni vojaških predmetov
RENATO CAPPELLANI
Trst - Corso 45. Trst - Corso 45.

Hranilne vloge
sprejema od vsakega tudi če ni ud zadruge, in jih obrestuje po 4½% večje zneske po dogovoru. Trgovcem otvarja čekovne račune z dnevnim obrestovanjem.
Rentni davek plačuje zadruga sama.
Vlaga se lahko po eno krono.
Poštno-hranilnični račun 75.679. TELEFON 16-84.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu
registrovana zadruga z neomejenim jamstvom
ulica S. Francesco štev. 2, I. nadst.

Posojila
daje na osebni kredit in na zastave proti plačilu po dogovoru.
Uradne ure: vsak dan od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne.
Priporoča male hranilne škrinjice, ki so posebno primerne za družine.

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassa di Risparmio štev. 5 (Lastno poslopje)
KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke itd.
VALUTE IN DEVIZE.
PREDUJMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih
SAFE - DEPOSITS. PROMESE.
Brzojavi: JADRANSKA.
MENJALNICA
VLOGE NA KNJIŽICE 4%
od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka iz svojega.
OBRESTOVANJE VLOG na tekočem in žiro-računu po dogovoru.
FILIJALKE: DUBROVNIK KOTOR LJUBLJANA METKOVIĆ OPATIJA SPLIT ŠIBENIK ZADAR
AKREDITIVI, ČEKI IN NAKAZNICE NA VSA TU- IN INOZEMSKA TRŽIŠČA.
Živahna zveza z AMERIKO.
REMBOURSNI KREDITI.
PRODAJA SREČK RAZREDNE LOTERIJE.
URADNE URE: od 9 do 12½ pop. in od 2½ do 5 pop.
ESKOMPTUJE: srečke, devize in papirje. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk itd. brezplačno.
STAVBNI KREDITI, REMBOURS-KREDITI
Krediti proti dokumentom ukrcanja.
BORZNA NAROČILA. INKASO.
Telefoni: 1463, 1793 in 2676.
ESKOMPT MENIC

„Tržaška posojilnica in hranilnica“
registrovana zadruga z omejenim poroštvom
TRST - Piazza della Caserma štv. 2, I. nad. - TRST
(v lastni palači) vhod po glavnih stopnjicah.
POŠOJILA DAJE
za vknjižbo 5½%
na menice po 6%
na zastave in amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru
ESKOMPTUJE TRGOVSKE MENICE.
HRANILNE VLOGE
sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po 4¼%
Večje stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru.
Rentni davek plačuje zavod sam. - Vlaga se lahko po eno krono. - ODDAJA DOMAČE NABIRALNIKE (HRANILNE PUŠICE).
Poštno-hranilnični račun 16.004. TELEFON št. 952
ima varnostne celice (safe deposits) za shrambe vrednostnih listin, dokumentov in raznih drugih vrednot, popolnoma varno proti vlomu in požaru, urejeno po najnovejšem načinu ter jo oddaja strankam v najem po najnižjih cenah.
STANJE VLOG NAD 10 MILIJONOV KRON.
Uradne ure: od 9 do 12 dopold. in od 3 do 5 popold. Izpisuje se vsak delavnik ob uradnih urah